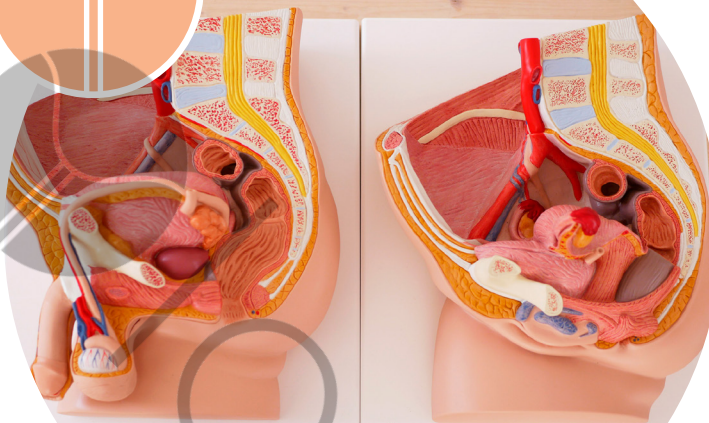

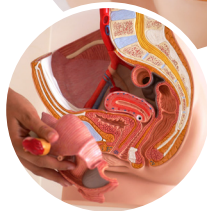
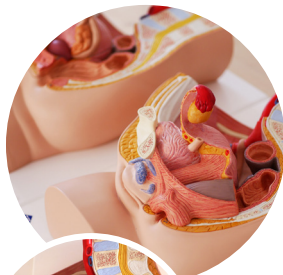

MANUÁL
o HIV/AIDS
#doledobry

O manuálu HIV/AIDS

Manuál, který držíš v ruce, vznikl v rámci kampaně „Dole dobrý“ – #doledobry.

Ta učí, jak správně pečovat o své reprodukční orgány a předcházet tak sexuálně přenosným onemocněním. V tomto manuálu se podíváme podrobněji na HIV a AIDS a připomeneme, kam jít, pokud se člověk s tímto virem setká.

O Loono

V Loono ukazujeme, jak je prevence důležitá. Jsme tým mladých lékařů, studentů medicíny a dalších profesionálů. Skrze workshopy ve školách, firmách i na festivalech vzděláváme veřejnost v oblasti prevence onkologických (**#prsakoule**) a kardiovaskulárních onemocnění (**#zijessrdcem**). Nezapomínáme ale ani na reprodukční zdraví (**#doledobry**). Aktivní jsme i na sociálních sítích, kam pod **@loonocz** každý den přidáváme články, infografiky a videa, abychom pozitivní cestou ukázali, že na zdraví záleží. Poslouchat můžeš také náš podcast, stačí do své oblíbené podcastové aplikace zadat „Loono“.

Loono v číslech

6 let
existence

83 000
vyškolených
lidí

6 poboček
Praha, Brno, Plzeň,
Hradec Králové,
Olomouc,
Pardubice

2000+
workshopů

150
lidí v týmu

35 000+
fanoušků
na sociálních
sítích

50

Bylo mi 24, když jsme se rozhodli, že bysme chtěli být rodina. Člověk by řekl, že to půjde hned. Ale asi po roce jsme se vypravili do reprodukčního centra. A ouha... Partnerův spermogram hrůza a u mě našli přechyzené chlamydie. Když náš příběh zkrátím, tak dítěte jsme se dočkali po 4 letech a 3 ivf pokusech.

iMessage

**Díky nám si už 50 lidí
objevilo závažné
onemocnění včas.**

Pod záštitou

**I. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Za podpory

Společnost všeobecného
lékařství ČLS JEP

Projekt byl realizován za finanční podpory:

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Náš příběh

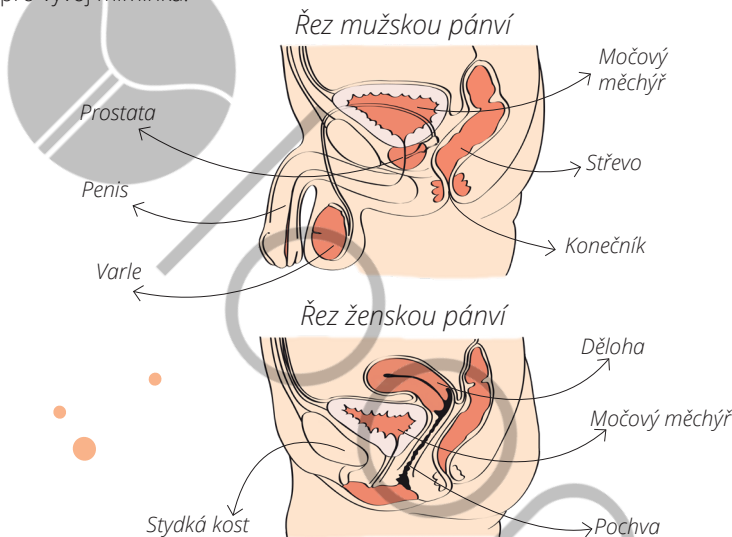
Naší zakladatelce Kateřině Vackové bylo 22 let, když jí diagnostikovali zhoubný nádor. Díky tomu, že naslouchala varovným signálům svého těla, bylo vše zachyceno v časném stádiu. Vyléčila se a rozhodla se svým příběhem inspirovat zejména mladé lidi, že ten správný čas myslet na zdraví je právě teď.

Kateřina

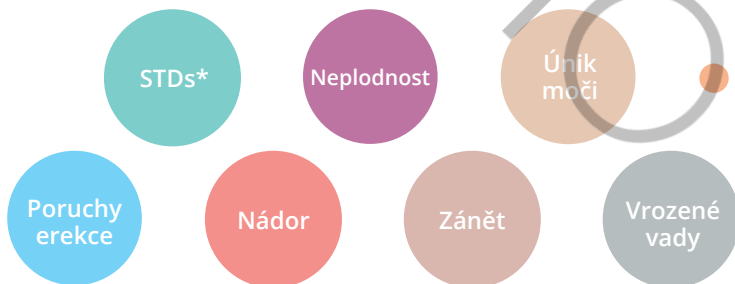

Reprodukční systém

Reprodukční systém slouží k rozmnožování. K oplození, tedy ke splnutí mužské (spermie) a ženské (vajíčko) pohlavní buňky, dochází ve vejcovodu. Oplozené vajíčko se pak zahnízdí v děloze, která po dalších 9 měsících funguje jako inkubátor pro vývoj miminka.

Čím může reprodukční systém onemocnět?

*STDs = Sexually Transmitted Diseases = Sexuálně přenosná onemocnění

Pohlavně přenosná onemocnění

Pohlavně přenosná onemocnění jsou onemocnění, která se přenáší nejčastěji právě pohlavním stykem (vaginálním, orálním či análním). Projeví se spíše u žen než u mužů. Muži jsou však častějšími přenašeči.

Nejčastější STDs

- 1 HPV*
- 2 Chlamydie
- 3 Kapavka
- 4 Syfilis
- 5 HIV**
- 6 Žloutenka typu B a C

Jak se STDs přenáší?

Pohlavní styk (vaginální, orální či anální)	Krev (infikovaná jehla)
Sperma či vaginální sekret	Sliny
Z matky na dítě (těhotenství, porod, mateřské mléko)	

*HPV - Human Papilloma Virus

**HIV je virus, který později způsobuje onemocnění AIDS (tj. syndrom získaného selhání imunity). To, že je člověk HIV+ (pozitivní) neznamená, že už je nemocný AIDS.

Jak se STDs projevují?

Bez
příznaků!*

Svědění

Výtok
či zápach
z pochvy

Změny
na kůži

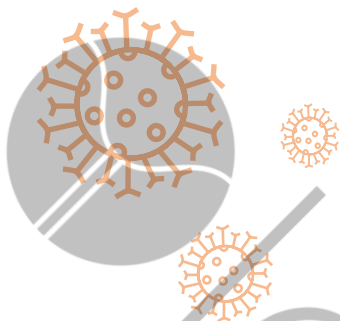
Bolest či
krvácení
při sexu

Krev
v moči

Neplodnost

*Nezapomeň se proto nechat pravidelně testovat! Mrkni na další stránky!

HIV a AIDS

Věděli jste, že jsou 2 typy: HIV 1 a HIV 2, protože pocházejí z jiných živočišných druhů? HIV se v těle ukrývá v buňkách imunitního systému, takzvaných lymfocytech a makrofázích.

HIV neboli Human Immunodeficiency Virus je virus, který napadá imunitní systém člověka a oslabuje ho. Pokročilým stádiem infekce HIV je potom **AIDS** (česky syndrom získaného selhání imunity), kdy se imunita nestačí bránit závažným ani běžným infekcím.

HIV pozitivní je ten, kdo se nakazil virem HIV, neznamená to ale, že už trpí AIDS.

1983-84

byly objeveny první souvislosti mezi virem HIV a AIDS.

21 %

z nově nakažených o nakažení neví.

1,8

milionů lidí se ročně nakazí HIV.

Jak se HIV přenáší?

Virus HIV přežívá mimo organismus velmi špatně a krátkodobě. Proto je největší riziko nakažení přímou cestou, tedy kontaktem s nemocným člověkem, který je v akutním stádiu infekce a má tak nejvíce virů v krvi.

Pohlavní styk
(anální, vaginální či orální)

Krev

Z matky na dítě
(těhotenství, porod,
mateřské mléko)

Používej
lubrikační gel - sníží
riziko vzniku oděrek,
přes které by se
mohl virus dostat
do těla.

Pokud se žena neléčí, je riziko přenosu na dítě **20 - 30 %**.
Pokud pravidelně užívá léky, riziko se snižuje na **8 %**.

A jak se virem člověk nenakazí?

Vdechnutím

Líbáním

Stiskem ruky

Jak se HIV/AIDS projevuje?

Jak se projevuje infekce virem HIV?

Od proniknutí viru do organismu je inkubační doba (tedy doba po vypuknutí infekce) velmi dlouhá – někdy až 10 měsíců. Ale už po pár dnech od přestupu viru do těla se začíná množit v uzlinách a po letech se šíří do lymfatických tkání, kde pak sídlí a dál se množí.

U 50 % nakažených se první projevy objevují už několik týdnů (3 - 8) po infekci. Infekce se projevuje nespecificky:

Horečka	Úbytek váhy
Zvětšené uzliny	Bolest kloubů a svalů
Bez příznaků! probíhá u 10 - 60 % nakažených	

Až v 60 % se infekce HIV vůbec neprojeví nebo vypadá jako chřipka.

Jak se projevuje onemocnění AIDS?

Postupem času se oslabuje imunita a organismus nemá sílu bránit se závažným a později i běžným infekcím. Jsou také větší předpoklady ke vzniku nádorů.

Protože jsou příznaky často **nespecifické** nebo se **neobjeví vůbec**, je těžké onemocnění virem HIV diagnostikovat.

Ze závažných infekcí se nejčastěji objevuje:

Zápal plic

Tuberkulóza

Žloutenka
typu B/C

Rizikové skupiny

U takzvaných rizikových skupin je vyšší riziko nakažení virem HIV. Mezi tyto skupiny řadíme:

Sex
workers

Lidé pracující
v **“sexuálním”
průmyslu** (tzv. sex
workers) a jejich klienti.

**Injekční
uživatelé
drog.**

**MSM
komunita**
(muži mající
sex s muži).

**Transgender
ženy.**

U zbylé populace se riziko nákazy zvyšuje, pokud:

Mají hlubokou
ránu, kterou
se virus může
snáze dostat do
organismu.

Se píchnou
o jehlu, na které byla
viditelně krev a nebo
se píchnou hlouběji
do tkáně.

Je zdrojem člověk
v konečném stádiu
AIDS (má v krvi velké
množství virových
částic, které může
přenést).

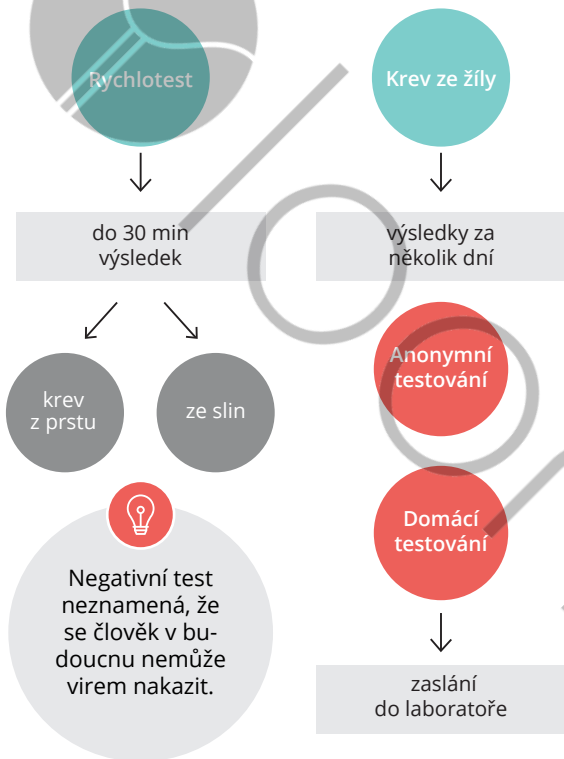

**Pokud člověk
spadá do rizikové
skupiny, měl by se
nechat pravidelně
testovat.**

Testování

Testy by měly být provedeny za 2 - 3 měsíce po takzvaném „rizikovém chování“. Do té doby by se měl člověk chovat zodpovědně – používat kondom a nebo dodržovat sexuální abstinenci.

Test na HIV prokáže, jestli se člověk nakazil virem HIV.

Pokud je test **negativní**, je nízká pravděpodobnost, že byl člověk nakažený virem HIV. Pokud se ale člověk v nedávné době setkal s nakaženým člověkem, je potřeba se nechat otestovat znovu. Pokud je test **pozitivní**, musí být vždy potvrzen dalším testem.

Pro zjištění časně infekce se testuje krev na přítomnost virů. Test je vhodné provést do 10 - 15 dnů po rizikovém kontaktu.

Testování doma se provádí pomocí kapky krve z prstu nebo ze slin, je založené na rozpoznání protilátek a vzorek se musí poslat na vyhodnocení do laboratoře.

V České republice je 9 checkpointů Domu světla, kde se můžete nechat anonymně otestovat.
www.hiv-testovani.cz

Prevence

Před nákazou virem HIV se lze chránit. Lidé z rizikových skupin by na preventivní opatření měli myslet daleko častěji.

Jak se chránit před nákazou HIV?

Kondom

Sexuální
abstinence

Pravidelné
testování

PEP
+
PrEP

PEP/PrEP*

*PrEP neboli preexpoziciční profylaxe se doporučuje lidem, kteří jsou ve zvýšeném riziku nákazy virem HIV (časté střídání sexuálních partnerů, anální sex bez použití kondomu, chemsex). Mohou snížit riziko nákazy až o 94 %, ale nechrání proti ostatním STDs. Jde o antivirotika, které je vhodné užívat 90 dní. Vždy jsou hrazená klientem.

*PEP je postexpoziciční profylaxe a jak už napovídá název, užívá se po rizikovém styku - optimálně do 72 hodin po něm. Pokud se začne s léčbou do 4 hodin po rizikovém kontaktu, sníží se riziko po 4 týdnech trvání léčby až o 80 %.

www.hcicprep.cz

Podpoř nás

Abychom mohli v oblasti prevence vyškolit ještě více lidí, budeme potřebovat i tvoji pomoc. Namiř foták na následující QR kódy a zjisti, jak nás můžeš podpořit.

Podpoř nás skrze
Darujme.cz na [bit.ly/
DarujmeLoono](https://bit.ly/DarujmeLoono)

DARUJME.CZ

Nakup na našem
charitativním e-shopu
na shop.loono.cz

Doporuč naše workshopy
do některé z firem či škol
skrze loono.cz

Sleduj nás

Máš to **#doledobry**? Přidej na sociální sítě svoji fotku nebo komentář s naším hashtagem. Třeba tak k péči o vlastní tělo nakopneš někoho dalšího!

A aby ti neutekla žádná z našich akcí či novinek, sleduj nás i na sociálních sítích pod **@loonocz** nebo si na **www.loono.cz** zapiš náš newsletter, skrze který ti každý měsíc pošleme pár rad, jak to mít **#doledobry**.

Líbí se ti naše
aktivity a rád bys
podpořil naše snažení
j jinak? Ozvi se naší
Kateřině na:
katerina.vackova
@loono.cz

Otestuj si své
znalosti z prevence
na bit.ly/TestPrevence

@loonocz | **#doledobry** | **www.loono.cz** | **shop.loono.cz**